ACAD.
LUGD. BAT.
BIBL.

Constantino Hugenio
τὸ ξύλον τορνεύοντι
Caspar Barlæus S. P. D.

Non iam te Equitem Britannum, Constantine Hugeni, non summi
Principis secretarium, non Cæsarei iuris consultum, non Pieridum
alumnum compello. Nobilitatis, doctrinæ, magnanimitatis, omnisque
præterea heroicæ virtutis appellatione minor es, qui summa ista
fastidire cœpisti. Tot apud me dignitatibus excidisti, tot amisisti
titulos, tot honorum et laudum nomina detrivit perlatum hesterno
die ad me de te, studiisque tuis nuncium. Itane manus illas profa=
nare audes, quibus Principum responsa expedis? profanare oculos,
Barlææ tuæ illices? profanare genua, quæ Regibus flexisti? pedes,
quibus tot aulas conscendisti? digitos, nobilioris et perennantis calami
directores? membra omnia, ad splendorem, Gratiarumque et Musarum
lepores ac delitias comparata? Quæ hæc rerum nova facies? quæ
stupenda metamorphosis? Non ita me versus Lycaon, non lapidescens
Niobe, non latrans Hecuba, non virescens Daphne afficit, uti
Hugenius τὰ ξύλα τορνεύων. In olores, serpentes, flumina, pisces,
montes ipsos mutatos homines legi. Iurisconsultum in operarium,
Equitem in sedentarium, secretarium in opificem, nobilem in mechanicum,
poëtam et præstantissimorum carminum fabrum, in fabrum lignarium,
in tornionem vel torneutam (hoc artis proprium nomen est) mutatum
nunquam legi. O tempora, ô mores. Quam verum illud Satyrici:

Si fortuna volet, fies de consule Rhetor.

En: Cum fortuna volet, factus de vate torneuta es.
Nisi non tam fortunæ hoc ipsum, quam rationi adscriptum velis. Studio
enim mihi videris aut illustre vitæ genus cum vulgari hoc ac ignobili
mutasse; aut maxime disparata vivendi genera, ut mirabilior haberis,
in te consociasse. Ergò, cum vis, ad aulæ te mores curasque componis;
cum vis, turbam Remi sequeris: cum vis, quantivis es pretii; cum
vis, nullius: iam nobilium ordini, iam plebeio insertus: iam ociorum,
iam laborum amans: iam honorabilis, iam mercenario similis. Inopi=
natum erat Iudæis Saulum inter prophetas fuere. Mihi inopi=
natum magis Hugenium asciam, scalprum, dolabram tractare.
Stratonicus citharœdus regi Ptolomæo aliena à regno tractanti
respondit: Alia res sceptrum, alia plectrum. Quam ego verius

Hug. 37.

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (Barlaeus) 23
http://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/401

dixerim tibi; alia, ô Constantine, res plectrum, alia scalprum et tornus.
Etiam in te quadrat proverbium illud: οὐδὲν πρὸς ἔπος. dixissem
penè et illud in te quadrare: οὐδὲν πρὸς τὴν χορδήν, nisi expensis
propiùs artis tuæ utensilibus comperissem, circa chordam te quam
maximè versari, et quidem, quod in vitio positum est, eandem.
De Silenis Alcibiadis audivisti. Imagunculæ erant, quæ clausæ
ridiculam tibicinis speciem exhibebant, apertæ numen aliquod ostendebant,
ut artem sculptoris gratiorem jocosus faceret error. Tu quoq. domi
clausus, et in ædium tuarum fastigio delitescens imaginem tuis
exhibes restiarij et vascularij. Sed dum apertis foribus populo te
Principiq. tuo ostendis, grator, illustriorq. exis. Sed quam miror
istam partim restiariam, partim lignariam artem placuisse homini
ad bonum publicum nato et educato. Si ærarius faber æs Corinthiacum
pulsares, non eruditionis solum tuæ virtutumq., sed et tam claræ
et sonoræ artis strepitu vicos compitaq. impleres. Si architectonicam
selegisses, minus alienam à Politicæ studijs elegisses, cum hanc
architectonicam, metaphorica appellatione, indigitet Aristoteles in
Ethicis ad Nicomachum. Si Cyclopicam: scutum Principi tuo
fabricare posses, quale Aeneæ fecit Vulcanus, bellorum nostrorum
et tot triumphorum imaginibus cælatum. Si figulus esses:
pro te in promptu foret allegare regis Agathoclis patrem. Jam
vero, quo nomine hoc genus artificij laudem, nescio. Laconem quendam,
cum Lampen Aginetam laudari audivisset, quod prædives esset, et
multorum navigiorum dominus, respondisse ferunt: non moror felicitatem
ex funibus pendentem. ^ Quid? quod nullam tibi ac nomini tuo
dissimilem magis noverim. Non stas artifex, sed sedes: non constas
tibi, Constantine, sed in perpetuo motu, Ixionis instar, cælum inter
terrasq., manus, pedes, brachia moves, et libras. Verùm, ne et
hic, quod regerant, Scepticis deesse putes, dicam ea, quæ pro tua
arte adduci ab illis possunt. Illorum hoc foret pronunciatum
probabile: Non minus laudabiles, quam vituperabiles esse tordutas,
Vel ob hoc; quod res scibilis credatur mutare quadrata rotundis, odes
autem homines natura fieri desiderent:
Vel ob hoc, quod generosiores animæ motu, uti illi, gaudeant;
Vel ob hoc, quod ipsam hominis animam Cicero ἐνδελέχειαν, sive
perpetuam motionem definiat:

^ Nec ego tuam istam artem à funibus supernè et infernè pendentem.

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (Barlaeus) 23
http://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/401

Vel ob hoc: ut cum Horatio moneant, malè tornatos incudi reddere versus:

Lib. 8. Epigr. 33. et 51. Vel ob hoc: ut eruditissima Martialis epigrammata de phiala subtilissimâ Paulli, et Rufi mordeantur:

Vel ob hoc: quod hominis doctrina, moribusq. imbuendi methodum exhibeant. Uti enim rude lignum securi primum resecant, mox dolabra levigant, deniq. tornando subtilissimis gyris perficiunt et efformant: ita hominem resectis barbariae ac vitiorum nodis sensim magis magisq. accuratiore disciplina expoliendum docent.

Addam plura. Vel ob hoc, quod equitibus analogos motus edant, dum ligno suo suppedando artificiosè inequitant, et minus obsequentem illum equum iteratis pressionibus, veluti calcaribus, fodiant:

Vel ob hoc deniq., (ne quid dicam ἀπροσδιονυσον) quia, crateres seipsosq. formant, quibus Dij hominesq. πίνουσι ἄμβροτα οἶνον.

Vale Hugeni dilectissime, et haec soli tibi scripta puta, quin, si ita visum, tibi lecta inter nos pereant. D. Brosterhuysio hanc ingenij mei lasciviam imputa. Is enim ad illa tua sacra admissus vastum tuum et omnis disciplinae artisq. capax ingenium in occulto latere passus non fuit. Ne verò me iocularia solùm meditari existimes, scripsi his ferijs Canicularibus Hymnum in Christum ad Christianissimum Regem, versibus heroicis pene nongentis. Verum cum intempestivum videatur Regi bellis implicito pacis auctorem obtrudere, editionem in aliud tempus differam: nisi quid tu, summe virorum, dissentias. Iterum vale, et uxori tuae dilectissimae à me salutem. Quid puer Ascanius? superatne, ac vescitur aura Aetherea?

~~Lugd~~. Bat. ix Calend. Sept. CIƆIƆCXXVIII.

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (Barlaeus) 23
http://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/401

© Universiteitsbibliotheek Leiden
Cod. Hug. 37 (Barlaeus) 23
http://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/401